

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.033/2011/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bódor Sarolta (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Nyíri István (címe) ügyvéd által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen osztalék visszafizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.P.21.317/2009/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 343 200 (háromszáznegyvenháromezer-kétszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes ügyvezetője 2008. január hó 22. napjáig az alperes volt, ekkori hatállyal került sor a felperes felszámolásának az elrendelésére. A felperes 2006. május hó 10. napján az **o-i** székhelyű **C.** felé 2006. június hó 22. napi fizetési határidő mellett 100 500 € összegben állított ki számlát teljesítés igazolás alapján, amit a megrendelő 2006. szeptember hó 25. napján befogadott, azonban a vállalkozói díjat nem fizette meg.

Az alperes 2007. április hó 30. napján a 2006-os adóév eredményének és az eredménytartaléknak a terhére 5 719 740 Ft osztalékot vett fel.

A felperes a fizetési meghagyás kibocsátásával indult, de az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban az alperest a felvett osztalék és ennek 2007. április hó 30. napjától járó késedelmi kamata visszafizetésére kérte kötelezni, mert állítása szerint az alperes előtt ismert volt az a tény, hogy a számla megfizetésére nem kerül sor, aminek érdekében nem is intézkedett. Az osztalék felvétele ezért rosszhiszeműen történt, ami miatt köteles az alperes annak visszafizetésére.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 22. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100 000 Ft perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 343 200 Ft le nem rótt kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 65. §-ának (1) bekezdésében írtak szerint (a mérlegben a követelést az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni) tartalmazta a felperes mérlege a fenti követelést, s az nem volt ellentétes az előbbi törvényhely (7) bekezdésében írtakkal, ami a behajthatatlan követelés kimutatását tiltja a mérlegben azzal, hogy a részben vagy egészben behajthatatlan követelést legkésőbb a mérleg készítéskor, az ekkor rendelkezésre álló információk alapján az üzleti év hitelezési veszteségeként le kell írni. Ennek alapján az osztalékfizetés nem volt ellentétes a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 131. §-ának (1) bekezdésével, miszerint a társaság saját tőkéjéből a tagok javára, azok tagsági jogviszonyára figyelemmel kifizetést a társaság fennállása során kizárólag az e törvényben meghatározott esetekben és - a törzstőke leszállításának esetét kivéve - csak a számviteli törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén, a tárgyévi adózott eredményből, illetve a szabad eredménytartalékkal kiegészített tárgyévi adózott eredményből teljesíthet; nem kerülhet sor kifizetésre, ha a társaságnak a számviteli törvény szerint helyesbített saját tőkéje nem éri el vagy a kifizetés következtében nem érné el a társaság törzstőkéjét.

A Gt. 131. §-ának (4) bekezdése az (1) és (3) bekezdések ellenére teljesített kifizetések társaság részére történő visszafizetését írja elő abban az esetben, ha a társaság bizonyítja a tag rosszhiszeműségét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a rosszhiszeműség az alperes vonatkozásában nem volt megállapítható, ugyanis nem bizonyított, hogy az osztalékról való döntés időpontjában az alperes tudta, miszerint a perbeli számlát a megrendelő nem fogja kiegyenlíteni, vagyis a cég működőképessége megszűnését kiváltó ok az osztalék felvételéről való döntés volt.

Mivel a felperes által hivatkozott körülmények nem voltak elégendőek az alperes rosszhiszeműségének a megállapításához, ezért a keresetet elutasította a felperest a pervesztességére tekintettel kötelezve a le nem rótt kereseti illeték és az alperes javára perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával kérte a keresetének történő helyt adást. Azt nem vitatta, hogy a számviteli törvény és a Gt. rendelkezéseinek megfelelően matematikailag helyesen került sor az osztalékfizetés alapját képező mérleg megállapítására, ám ennek ellenére az alperes rosszhiszemősége adott, ami miatt köteles a visszafizetésre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból helytálló végkövetkeztetést vont le.

A Pp. 215. §-a értelmében a bíróság nem a jogcímhez, hanem a kereseti kérelemhez (az érvényesített joghoz) kötött, azonban a felperes által meghatározott jogcím mindenképpen meghatározza a pernek, s ezáltal a bíróság vizsgálódásának a kereteit. A felperes a keresetét kifejezetten a Gt. 131. §-ának (4) bekezdésére alapította (ld. a 6. sorszám alatti nyilatkozatát), ezzel összefüggésben hivatkozott - az alperes rosszhiszeműségét alátámasztandó - a Gt. 30. §-ának (2) bekezdésében előírt kötelezettség megszegésére, továbbá a Gt. 30. §-ának (3) bekezdésén alapuló - valójában a Csódtv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti megállapítási - keresetindítást csupán kilátásba helyezte, e tekintetben jogfenntartással élt a 12. sorszám alatti nyilatkozatában, ám a tényleges igényérvényesítésre nem került sor. Erre tekintettel kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a jogosulatlanul felvett osztalék visszafizetésére az alperes ezen a jogcímen kötelezhető-e.

A Gt. 131. §-ának fentebb már idézett (4) bekezdése szerint a már teljesített kifizetések visszafizetésének kettős feltétele van: egyrészt a kifizetésre ezen törvényhely (1) és (3) bekezdései ellenére került sor, másrészt a társaság bizonyítja a tag rosszhiszeműségét. Lévéen ezen feltételek egymással összekapcsolódóak (konjunktívák), az alperes marasztalásához önmagában nem elegendő a rosszhiszeműségének a bizonyítása, hanem mindenekelőtt a kifizetés jogellenességét szükséges igazolni.

Erre a jogellenességre két okból kerülhet sor: a kifizetés vagy a Gt. 131. §-ának (1) bekezdésébe, vagy pedig annak (3) bekezdésébe ütközik.

A Gt. 131. §-ának (1) bekezdésével akkor ellentétes a kifizetés, ha arra nem az ott meghatározott esetben, valamint a számviteli törvényben meghatározott egyéb feltételek hiányában került sor. Kifizetés ugyanis a törzstőke-leszállítás utáni kifizetés esetét leszámítva csak a tárgyév adózott eredményből, illetve a szabad eredménytartalékkal kiegészített tárgyévi adózott eredményből teljesíthető, kivéve, ha a társaságnak a számviteli törvény szerint helyesbített saját tőkéje nem éri el, avagy a kifizetés következtében nem érné el a törzstőkéjét. A visszafizetési kötelezettséget ebben az esetben megalapozza, ha a társaságnak nem volt a tárgyévben nyeresége, illetve szabad eredménytartaléka, avagy a számviteli törvény szerinti helyesbített saját tőke nem érte el a

törzstőke összegét, illetve éppen a kifizetés eredményeként csökkent a törzstőke összege alá. A felperes a fellebbezésében maga sem vitatta, hogy a Gt. és a számviteli szabályok szerint került elkészítésre az osztalékfizetést megalapozó mérleg, ahogy a 2009. december hó 7. napján megtartott tárgyaláson elismerte, miszerint a számlát annak címzettje befogadta és a követelést elismerte, a 2010. március hó 8. napján megtartott tárgyaláson pedig nem vitatta a számlában meghatározott gazdasági esemény valóságát, amely nyilatkozatok és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, valamint tanúvallomás alapján helyesen állapította meg azt az elsőfokú bíróság, hogy az osztalékfizetés a Gt. 131. §-ának (1) bekezdésében szereplő rendelkezéssel nem volt ellentétes.

A Gt. 131. §-ának az osztalékfizetés (és az erről való döntés) idején hatályos (3) bekezdése szerint a társasági szerződés előírhatja, miszerint az ügyvezetőnek írásban nyilatkoznia kell a taggyűlésnek arról, hogy a kifizetés nem veszélyezteti a társaság fizetőképességét, illetve a hitelezők érdekeinek érvényesülését; a nyilatkozat megtételének elmulasztásával történő kifizetéssel, illetve valótlan nyilatkozat tételével okozott károkért az ügyvezető a vezető tisztségviselőkre vonatkozó általános rendelkezések szerint felel. A visszafizetést megalapozó további eset tehát, ha a társasági szerződés előírja az ezzel kapcsolatos ügyvezetői nyilatkozatot, aminek hiányában vagy éppen annak ellenére rendelték el a tagok az osztalék fizetését.

Ugyan az osztalékfizetésről való döntés meghozatalának pontos időpontja ezen taggyűlési határozat becsatolásának elmaradása miatt nem ismert, ennek ellenére megállapítható a 15. sorszám alatti irat mellékletét képező társasági szerződésből, hogy a felperes esetében az előbb említett ügyvezetői nyilatkozattételi kötelezettséget nem írták elő, ezért a perbeli esetben fogalmilag kizárt a kifizetés Gt. 131. §-ának (3) bekezdésében írtak megsértése miatti visszakövetelése.

A fentiekből következően az osztalék kifizetésére nem a Gt. 131. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben írtakkal ellentétesen került sor, aminek folytán oka foggyottá vált az alperes rosszhiszeműségének a vizsgálata, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének ezzel kapcsolatos megállapításait mellőzi. A per tárgyát nem képezte az alperes kártérítési felelőssége a Gt. 30. §-ának (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján, illetve a Gt. 30. §-ának (3) bekezdésén alapuló helytállási kötelezettsége és emiatt a Csődtv. 33/A. §-ának korábban hatályos (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset, ezért az ezekkel összefüggő körülményeket az ítéltábla sem vizsgálta.

A leírtakra tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fenti indokolásbeli módosítással a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban is pervesztes lett, ám az alperesnek költsége nem merült fel, ezért ennek kérdésében az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett. A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. §-a (1) bekezdésének i) pontja - miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperes ugyanezen törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a

költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

D e b r e c e n, 2011. február hó 18. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő